

Oponentský posudek na bakalářskou práci Terezy Šámalové „Společenský tanec v kulturních kontextech /Pražská měšťanská společnost v době národního obrození /“

/Praha 2010, Etnologický ústav FF UK, Bakalářská práce, 59 stran + 14 stran Příloh vč. obrazových/

Autorka se aktivně zabývá tancem a odtud pramení i její zájem o zvolenou problematiku. Tanec nepochybně představuje důležitou formu společenské komunikace, při níž dochází k navazování mezilidských vztahů.

Autorčíným záměrem /cílem/ v předkládané bakalářské práci je zkoumat tento jev z několika aspektů: historického, společenského a kulturního. Bylo by jistě možné studovat i hledisko ekonomické, etnické, genderové, ale i řadu dalších.

Práce vymezuje předmět zkoumání teritoriálně Prahou, časově 30.-40. léty 19. století. Jde o téma na pomezí historie a našeho oboru, autorka se proto opírá, v převážné míře, o literaturu historickou, kulturně historickou a uměnovědnou, zejména však o rešerše dobových časopisů /Květy, Česká včela/.

Práce je rozčleněna na dvě základní části. Kapitola 1 „Metodologie a kritika pramenů“ /10-11/ je zpracována stručně, bez analytického vhledu a předjímá stěžejní část práce soustředěnou pouze do jedné, bohatě vnitřně členěné 2. kapitoly nazvané „Společenský tanec“ /11-53/. Ta je uvozena stručným historickým exkurzem dovedeným až k módním tancům 30.-40. let 19. století. Protože však hlavním zdrojem informací jsou autorce dobová periodika, podrobuje jejich obsah analýze a získává tak obraz části pražského společenského života, reprezentovaného zejména slavnostmi /bály/, jejichž nedílnou součástí je i tanec.

Autorčín zájem je zaměřen k českým a slovanským bálům v Praze i mimo ni, pořadatelům a organizátorům slavností, místům konání, náplni společenského večera, tancům, ale především samotným účastníkům, jazyku, plesové poezii i dalším jednotlivostem.

Součástí kapitoly jsou i zajímavé informace nejen o výuce tance, tanečních mistrech, hudbě, ale rovněž zahrnují oblečení, obuv a taneční doplňky /např. taneční pořádky apod./.

Práce je v dílčích částech analytická, zohledňuje i aspekty sociální, stavovské, jazykové i jiné.

To co v práci postrádám je podrobněji zpracovaný dobový rámec, tj. politické, ekonomické, etnické a sociální podmínky tehdejší společnosti. Zakotvení práce ve 30. a 40. letech 19. století jistě není nahodilé. Jde o období formování novodobého českého národa, tedy o období, v němž „bály“ a v jejich rámci i tanec hrály důležitou roli. Nebyla to pouhá společenská zábava. Společensko- kulturní platforma byla, v době Metternichovského absolutismu, který zcela ochromil politický život české společnosti, jednou z mála možných způsobů jak aktivizovat široké vrstvy obyvatelstva pro národní věc /vlastenecké hnutí/. Účelem bylo dávat zábavám hlubší náplň, která by rozněcovala vlastenecké uvědomění. To byl, podle mého názoru, jeden z hlavních důvodů, alespoň na počátku, k organizování českého společenského života Prahy.

Přes výtky považuji bakalářskou práci Terezy Šámalové za dobrou, doporučuji k obhajobě a navrhuji ocenit ji známkou „velmi dobře“.

V Praze dne 13. 9. 2010

PhDr. Jaroslava Krupková, CSc.